

Буњевци и Шокци: Ми нисмо Хрвати

11. октобра 2016.

Савез бачких Буњеваца (СББ) поднеће иницијативу да се проглас Главног народноослободилачког одбора из 1945. године, по коме Буњевци и Шокци морају да се изјашњавају као Хрвати, прогласи актом који крши поштовање људских права.

У прогласу који је 14. маја 1945. године донео Главни народноослободилачки одбор Војводине, а који је упућен свим окружним одборима, наређује се да у личним документима сви буду уписани као Хрвати.

– Како буњевачке и шокачке народности не постоје, наређује вам се да све Буњевце и Шокце имадете третирати искључиво као Хрвате без обзира на њихову изјаву — пише у наређењу. — Све издате исправе са уписаним Буњевцима и Шокцима имају бити уништене и издате нове са хрватском народношћу, а у уписаним списковима да се народност исправи.

По мишљењу Мирка Бајића, председника СББ, иако овај акт више нема правно дејство, Буњевци и даље трпе последице његовог доношења.

Као пример за то Бајић наводи Споразум о заштити права националних мањина са Хрватском, чије је остваривање разматрано пре неколико дана на скупу у Београду.

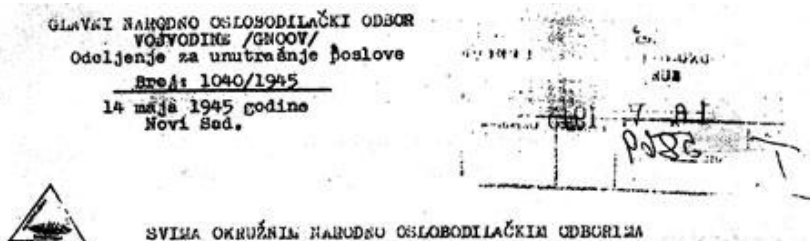
– У том билатералном споразуму се нигде не спомињу Буњевци, већ се само говори о остваривању права Хрвата у Србији. У анализи спровођења тог споразума, аутора Бошка Баштовановића, наводи се да, упркос знатном побољшању положаја Хрвата, у пракси има још потешкоћа, јер односе између две земље оптерећује «буњевачко питање». Ово је доказ да и данас постоје тежње да се нама оспорава право да се изјашњавамо као Буњевци.

Садашња ситуација проузрокована је управо актом из 1945.

– Ако и данас имамо проблем да нам се оспорава право на изјашњавање, већ се сматра да нисмо Буњевци него да смо буњевачки Хрвати или хрватски Буњевци, онда имамо апсолутно право да тражимо да се окарактерише шта је Буњевцима учињено тада — закључује Бајић.

Буњевци увек са поносом истичу да су народ који је много допринео да се 1918. године ови делови Војводине присаједине Краљевини Србији. Кроз историју одупирали су се асимилацији у Хабзбуршку монархију, Угарску, сврставали су их у «остале» или Југословене, а они су увек говорили «можете ме звати и ибрик, ал’ ме немојте разбити».

На самом крају рата, Главни народноослободилачки одбор Војводине (ГНООВ), путем свог Одељења за унутрашње послове, под бројем 1040/1945 од 14. маја 1945. године, латиницом, хрватско питање у Војводини Српској решио је наредбом “Свима окружним народно ослободилачким одборима”, како следи:

SVIMA OKRUŽNIM NARODNO OSLOBODILAČKIM ODBORIMA

Догадја се, да се многи Хрвати уводе као Буњевци и Šокци у рубрике, где се означава народност, а не као Хрвати као на пр.: у легитимације, разне евиденције и спискове, и то бива често и по њиховом изричитом захтеву или по волји и наодјенју dotyћног чиновника.

Како буњевачке и Šокачке народности не постоје, то вам се наредjuje да све Буњевце и Šокце имадете третирати искључиво као Хрвате без обзира на њихову изјаву.

У разним окружним и местним, где су они до сада уведени као Šокци и Буњевци, има се да исправити и означити као Хрвати народите у легитимацијама, бирачким списковима, путним објавима и разним другим списковима по народности. У будуће се имају уносити само и искључиво као Хрвати. Све до сада издате легитимације и исправе, где су означени као Буњевци и Šокци имају се уништити и нове издати, издавање нових легитимација се сме се поново наплаћивати од странака.

Ставља вам се у дужност да о овоме одмах известите све градске и среске одборе а преко ових месне, да то што пре безуветно спроведу, а ви да се старате, да се ово свакако изврши и да о учинjenom известите.

Смрт фашизму - Слобода народу!

I

НАЧЕЛНИК
одељења за унутрашње послове

Мајматковић

Тототијски архив Суботица

Signature: 1808/945 I, del. br. 5869 u knjizi Окружни Народни одбор Суботица
14157/945 I

F: 70.3 1945: 4071-8270

“Догађа се, да се многи Хрвати уводе као Буњевци и Шокци у рубрике, где се означава народност, а не као Хрвати као на пр. : у легитимације, разне евиденције и спискове, и то бива често и по њиховом изричитом захтеву или по вољи и нахођењу дотичног чиновника. **Како буњевачке и шокачке народности не постоје, то вам се наређује да све Буњевце и Шокце имадете третирати искључиво као Хрвате без обзира на њихову изјаву.** У разним окрузима и местима, где су они до сада уведени као Шокци и Буњевци, има им се то исправити и означити као Хрвати нарочито у легитимацијама, бирачким списковима, путним објавама и разним другим списковима по народности. **У будуће се имају уносити само и искључиво као Хрвати.** Све до сада издате легитимације и исправе, где су означени као Буњевци и Шокци имају се уништити и нове издати, издавање нових легитимација не сме се поново наплаћивати од странака. Ставља вам се у дужност да о овоме одмах известите све градске и среске одборе а преко ових и месне, да то што пре безуветно спроведу, а ви да се старате, да се ово свакако изврши и да о учињеном известите”.

С онда владајућим поздравом “Смрт фашизму – Слобода народу!”, наредбу је потписао, ћирилицом, начелник Одељења унутрашњих послова Маринковић.

Источник(веза): Новински фронт Србија